

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

KEMI-TORNIONLAAKSON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ LAPPIA

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN VN/34059/2021

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta annetun lain muuttamisesta

Väestökehitys saa liian suuren painoarvon rahoituksen taustamuuttujana

Valmistelussa väestökehitys saa liian suuren painoarvon. Muuttotappioalueilla nuorten ikäluokkien kehitys tulee leikkaamaan rahoitusta liian yksipuolisesti.

Asetusluonnoksessa ei huomioida, että pitkien etäisyyksien alueella koulutuksenjärjestäjien määrä on vähäinen ja yksittäisen koulutuksenjärjestäjän rooli on merkitykseltään suhteellisesti suurempi kuin muuttovoittoisilla alueilla.

Jatkuvan oppimisen rahoituksen riittävyys tulisi turvata

Jatkuvan oppimisen merkitys ja tarve kasvaa koko ajan, joten rahoitusjärjestelmän muutos ei saa johtaa jatkuvaan oppimiseen kohdistettavan rahoituksen vähenemiseen.

Rahoitus irtautuu kustannuksista

Rahoituksen myöntämisen ollessa irti oppivelvollisten ja jatkuvan oppimisen kustannusperusteista ei voida arvioida, kohdentuuko koulutuksen järjestäjätasolla kokonaisuutena rahoitusväylien rahoitus riittävänä. Toisaalta mikäli kustannuksia alettaisiin raportoida kustannustiedonkeruussa uusien rahoitusväylien mukaisesti, tämä johtaisi raskaaseen raportointiin sekä byrokratian edelleen kasvamiseen ja kaksinkertaistumiseen.

Rahoitusjärjestelmän uudistuminen hallituksen esityksen mukaisesti tarkoittaisi kuitenkin käytännössä sitä, että koulutuksen järjestäjä joutuisi organisaatiossaan raportoinnissaan kohdentamaan oppivelvolliset ja jatkuvan oppimisen opiskelijat tutkinto- ja koulutusalatason mukaisesti rahoitusväyliensä mukaisiin ryhmiin saadakseen tietää kunkin koulutusalan taloudellisen tilanteen. Tämä moninkertaistaisi järjestäjätasosta raportointityötä.

Rahoituslain muutos ei saisi johtaa siihen, että koulutuksen järjestäjät tekisivät rahoitusrakenteen mukaisia organisaatioiden jakamisia kahteen linjaan. Raportointijärjestelmä ei saa rahoituksen eriyttämisen vuoksi aiheuttaa lisää velvoitteita tai monimutkaistaa raportointirakenteita.

Esityksellä pyritään yksinkertaistamaan rahoituksen määräytymisperiaatteita.

Yksinkertaistuuko rahoitus oikeasti?

Rahoitusjärjestelmän uudistaminen tulisi tapahtua kokonaisuutena

Lausunnon kohteena olevalla tiedolla ei voi hahmottaa kokonaisuutta vaan tietoa tulee palasina ja muutos vain jatkuu.

Rahoitusjärjestelmä tulisi uudistaa kokonaisuutena eikä osina. Lausunnolla oleva rahoituslainsäädännön uudistaminen on osa laajempaa kokonaisuutta ja esitysluonnosta sekä sen vaikutuksia rahoitusjärjestelmään on vaikea arvioida. Lausuntopyyntöön sisältyy viittauksia mahdollisiin tuleviin asetuksiin, joita ei ole sisällytetty lausunnolla olevaan luonnokseen.

Uudistukseen liittyy avoimia kysymyksiä, joista esimerkkeinä ovat;

-Suoriterahoitus; oppivelvollisilla tulisi vain koko tutkinnosta, ja rahan saa se, kenen kirjoilla opiskelija on valmistuessa. Olisiko vaikutusta opiskeluoikeuksien siirtoihin?

-Opva-kerroin, joka Lappian näkemyksenä tulisi säilyttää sekä oppivelvollisille että jatkuvan oppimisen rahoituksessa.

Rahoituksen kehitys on vaikeasti ennakoitavissa

Järjestäjäkohtaisen kokonaisrahoituksen ennakointi tulee vaikeutumaan entisestään. Koska eduskunnalla on harkintavalta, on vaikea ennakoida miten rahoitus jakaantuu kunakin varainhoitovuonna oppivelvollisten ja jatkuvan oppimisen rahoituksen kesken.

Koska koulutuksen järjestäjän opiskelijajakauma rahoitusväylien kesken ei välttämättä ole vastaava tulevina vuosina kuin rahoituksen määräytymisvuonna, tämä voi vaikuttaa rahoituksen tasoon järjestäjätasolla merkittävästi.

Lisäksi rahoituspäätökset tulevat vuosittain liian myöhään.

Kokonaisaikataulu on liian tiukka

Koulutuksen järjestäjien omat järjestelmät, opiskelijahallintajärjestelmät ja valtakunnalliset järjestelmät pitää saada kuntoon ennen voimaantuloa.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen muutoksen valmistelu vaikuttaa keskeneräiseltä ja sisältää merkittäviä avoimia kysymyksiä. Uudistuksen aikataulu on liian kiireinen rahoituksen muutoksen toteutumiselle 2024.

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Lisääntykö ammatillisen koulutuksen rahoitus, kun 30 osp:n laajennetut opinnot tulevat ja jaksavatko nuoret tehdä laajennettuja opintoja?

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia

Kallo Juha
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia